Gregory Benford

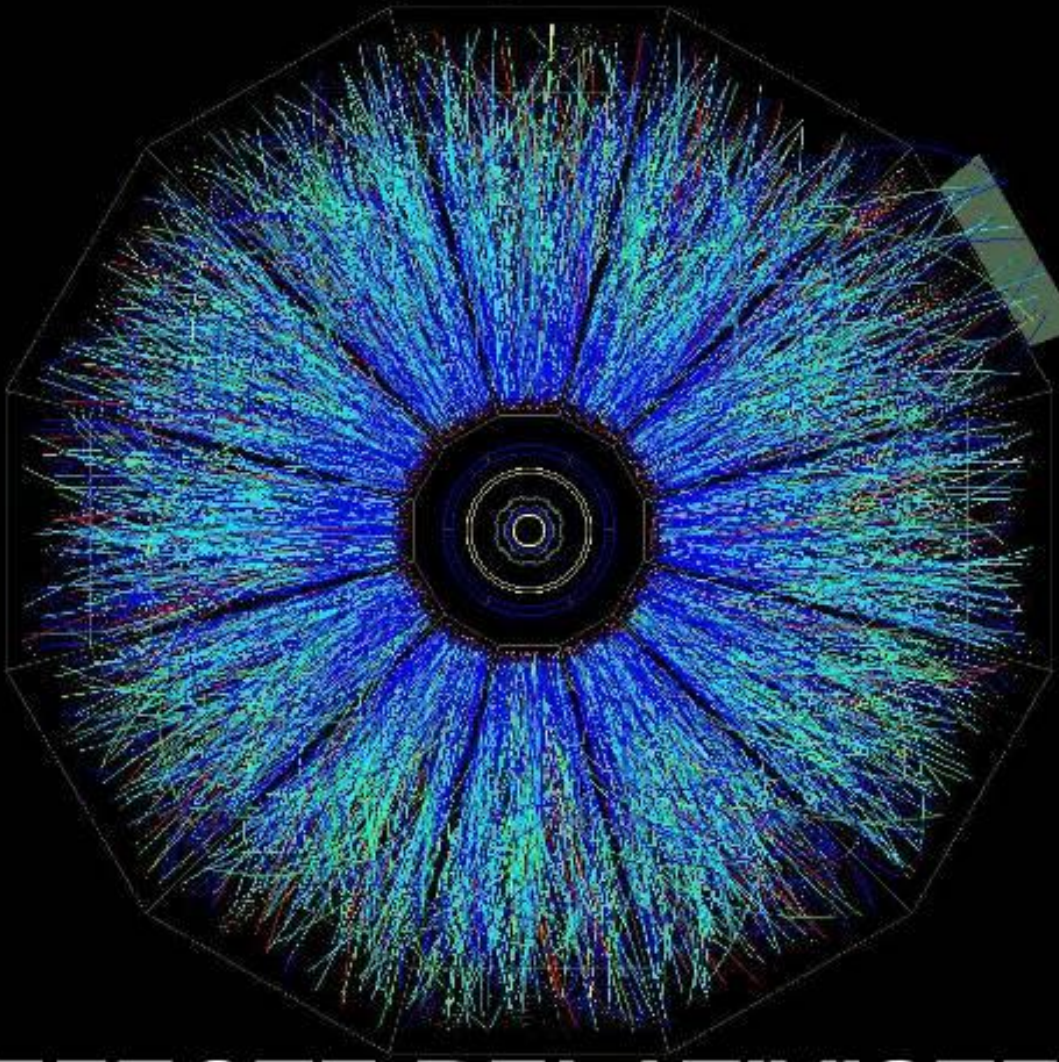

EFECTE RELATIVISTE

Gregory Benford

EFECTE RELATIVISTE[1]

[1] Titlul original: ***Relativistic Effects***; Publicată prima dată în *Perpetual Light*, Oct. 1982; Premii: 1983 - Locus Poll Award, Best Novelette (locul: 19). În limba română a apărut în revista *Quasar* nr. 6-7/1993 și apoi în Revista *Colecția Povestiri Științifico-Fantastice Anticipația nr. 12-13/2013*. Traducerea: Mihai-Dan Pavelescu.

Intrară în vestiar flecărind vrute și nevrute, râzând și strigând. Tonalitățile grave se rostogoleau răgușite și grosolane. Deasupra lor, notele feminine, mai acute, țâșneau ușoare, melodioase, asemenea unor săgeți.

Femeile aveau o grație sobră, preocupată; munceau din greu cot la cot cu bărbații. Erau o duzină și se dezbrăcară repede și eficient: cu sfiala uitată de mult, concentrându-se deja asupra detaliilor de lucru.

— Iești în stare, Nick? întrebă Jake, trăgându-și șortul și fixându-și alveolele de protecție la genunchi și coate.

Avea pielea roșie și tăbăcită de anii de servolinie.

— Cred că fac față, replică Nick. Am dat deja de plasmă destul de densă. O să curgă o grămadă prin gură.

Era solid, dar lăsa impresia de ușurință și viteză, croit ca un boxer, cu umeri largi și încheieturi groase.

— Grămezi dă flux, făcu Jake. Ușor dă dat în bară.

— N-am ajuns s-o dăm în bară pentru că pe conductă apar niște ioni suplimentari.

— Mde. Iești destul dă sus pă scară, dân câte țin minte.

— Îmhî. Număru' unu, cân' m-am uitat ultima oară, interveni Faye de alături.

Izbucni în râs, un hohot puternic care se rostogoli prin vestiar, făcându-i pe toți să ridice privirile.

— Facem pariu că știu ce te roade, eh, Jake?

Jake făcu un gest obscen în direcția ei și continuă:

— Te simți bine, Nick?

— Ce crezi, că m-au lăsat nervii? scuipă Nick cu o ferocitate bruscă. Am o răceală, atâta tot.

— Ar fi dă rușine să dai 'napoi, rosti Faye vicleană, când iești atât

d-aproape dă câștig, dă avansare.

Își puse bluza, aranjându-și sânii mari.

Nick o privi. Necazul era că, după ce lucrezi destul de mult alături de o femeie, ea îți apare ca un alt concurent. Cândva, se gândise să se dea la Faye - uneori, arăta de-a dreptul bine - însă, acum nu era decât o profitoare, gata să-l împingă într-un vârtej, la prima ocazie. Chestia era că nu-i oferise niciodată ei - sau oricărui altul - posibilitatea de a-l ataca din vreun unghi mai curios, care să-i imprime un impuls neașteptat. Îi studie nepăsător mișcările experte, în timp ce îmbrăca harnașamentul pentru conectori. Avea totuși ceva...

— Dacă mai faci o cursă bună, continuă Faye insinuantă, poți obține promovarea. Io așa zic.

— Contează ce zic cei de sus, de pe puntea A.

— Vai, vai, țțț, exclamă Jake.

Nu putea rezista să nu împungă, mai ales că știa că-l putea irita pe Nick. Acesta rămase însă tăcut, trăgându-și impasibil sistemele neurale.

Clic, releele se conectară și Nick le simți pe toate intrându-i în corp cu un impact percutant, cu care nu se putuse obișnui niciodată, deși lucra de ani buni în echipa Propulsiei Principale. Atunci când stătea liniștit și se gândea, munca nu-i plăcea deloc, tremura întotdeauna înainte de a coborî să-și ia în primire schimbul. Se întâmplase de la început așa, tot trucul era să nu se gândească, doar atunci când bea prea mult lichior hidroponic, chestia plină de vitamine B și G despre care se spunea că nu face niciun rău, că nu lasă nici măcar gustul amar și durerea de cap a mahmurelii, numai că, desigur, nimic nu mai avea efectul normal, deoarece nimic din navă nu mai mergea ca lumea. Dacă bea prea mult, părăsea

încet-încet conversația, la orice petrecere ar fi fost, și se îndepărta undeva, într-un colț, iar cineva îl găsea peste o oră sau două, privind un perete sau băutura din pahar, retrăind orele din conductă și gândindu-se la tatăl și bunicul său pe care și-i putea reaminti doar vag. Amândoi muriseră de bătrânul cancer negru târâtor, la fel ca alți optzeci la sută din echipaj, și nu era niciun secret că Propulsia Principală era locul cel mai mizerabil din navă, în ciuda pereților speciali din stâncă, groși de cincizeci de metri, a chesoanelor din oțel-carbon și a chepengurilor dublate cu plumb.

Ai fi cel mai mare nebun dacă nu te-ai gândi la asta, bineînțeles, însă cineva trebuia s-o facă, altfel ar fi murit toți. Nick moștenise slujba de la tatăl lui, pentru că asta făcea familia sa, asta era tot. Începând cu primul echipaj, primii ofițeri de punte deciseseră astfel, cu mult înainte de nașterea lui Nick. Era singura modalitate de organizare socială pe care sociometricienii o consideraseră funcțională într-o navă care trebuia să zboare printre stele, toți știau asta și nimeni n-o contesta, așa cum nimeni n-ar fi vrut să modifice prescripția tehnică a unei izolații. N-o făceai, atât și nimic mai mult. Învățase asta de când înțelesese pentru prima dată ce era cu slujbele religioase sau cu aniversarea anuală a Decolării, sus pe punte, sau lucrurile povestite de tatăl său, chiar atunci când bătrânul murea cu chestia neagră și târâtoare care-l mânca pe dinăuntru. Nick învățase toate astea.

— Doamne, mizeria asta să-nrăutățește pă zi ce trece... ia uite, arătă Faye.

Pe un batardou se cățăra un păianjen, înaintând încetișor pe luciul ceramic.

— Treb'e să fi scăpat din Agri, spuse cineva.

— Da, nu-l omorâți. Poate că strică toată nenorocita dă biosferă și ne halesc pentru asta.

Un murmur de încuviințare.

— Io-te la el, amărâtu', făcu Jake. A suit pân-aici, treb'e să fi venit prin tuburile d-aer și naiba știe ce-o fi halit până aici.

Se aplecă peste păianjen și-l privi. Avea diametrul de vreo trei centimetri și era colorat în cenușiu mohorât.

— Frumos ca dracu', hă?

Nick își pipăi racordurile de la încheieturi și încercă să-l ignore pe Jake.

— Mda.

— Săracu'. Habar n-are unde dracu' a ajuns, nu? Nu știe ce important ie locu ăsta. O să vedem începutu' unei noi iere în vestiaru' ăsta, odată ce Nick dă lovitura. Iel o să fie noul super, iar noi... păi, ce dracu', noi o să fim ca păianjenu' ăsta d-aici. Amărâți și c-un locșor în marea carieră a lu' Nick, ia gândiți-vă cum o...

— Termină cu rahatu', rosti Nick aspru.

Jake izbucni în râs.

În aer se simțea tensiunea. Nick o simți și bănui că era legată de tentativa lui de promovare sau ceva în genul acela, dar nu merita să-și bată capul. După ce termina misiunea care-l aștepta și suia în ierarhie avea să aibă timp să se gândească. Timp destul.

Gongul sună metalic, iar bărbații și femeile terminară cu echiparea. Intră preotul și îngânară o rugăciune pentru siguranță, aceeași care era spusă la fiecare tură. Nici-o diferență, doar tensiunea rămânea constantă. Sigur că da, se gândi Nick, aveau să intre în plasmă mult mai densă. Dar asta nu însemna mare lucru. Murmură totuși rugăciunea împreună cu ceilalți. De obicei nu se obosea s-o facă. Fusese la slujbe ca de obicei, mergeau toți, era de neconceput să nu te duci și oricum n-ar fi putut promova dacă nu apărea regulat, aplecat peste balustrada altarului, înghițind împărtășania și sucul de grep, ușor alcalin, care-ți amăra gura când

încercai să-l înghiți, numai c-o făceai, la fel ca toate vorbele alea pe care ei voiau să le-nghiți, numai c-o făceai, înghițeai pentru că trebuia și fără măcar să pui o întrebare, ce naiba, cei care dădeau de furcă n-ajungeau nicăieri. Murmură litania familiară fără să se gândească. Buzele subțiri ale preotului mișcându-se, rostogolind frazele străvechi, însemnau chiar mai puțin decât nimic. Când ridică ochii, toți erau gânditori, pregătindu-se să intre în gura de alimentare, vuitoare, a navei.

Nick zace mut și orb, și pentru o clipă nu simte decât tăcerea amorțită. Se strânge în el, adumbrind frecarea slabă a ciocurilor care-i atârnă de nervi și de mușchi ca niște mrene, presând îmbrățișarea care amplifică fiecare mișcare, și...

...zbang...

…alunecă, eliberat de cablurile de ancorare, îl scaldă un val de vedere-sunet-gust-atingere, o arteziană de senzații atât de puternică încât tresare sub impact. Este servolegat de ceva asemănător unui țipar care înoată, planează și plonjează într-un dans urlător de protoni. Restul navei este adăpostit în siguranță înapoia pereților din stâncă. Dar țiparul este al lui, țiparul este el. Tremură, tresare și se zbate, patinând peste fibrele netede ale câmpurilor magnetice. Lui Nick i se pare că înoată.

Torentul năvălește în jurul lui și-i simte răsuflarea înțepătoare. Nick se năpustește într-o strălucire portocalie, orbitoare, simțind cum îi crește puterea pe măsură ce se obișnuiește cu ea. Eul său lucitor este învelit într-un cocon de câmpuri magnetice bobinate care resping protonii, trimițându-i să se învârtească într-o gavotă nebună, astfel încât particulele grele să nu poată, izbindu-se, să ardă pielea lucioasă, întărită. Nick flexează pielea, suplă și puternică, și alunecă mai departe prin turbulența magnetică. Simte liniile de forță

magnetice întinzându-se ca elasticul. Se înclină și accelerează.

Peste el dansează jeturi de protoni. Se ciocnesc fulgerător între ei, dar nu reacționează. Forța de respingere reciprocă este prea mare și plasma aceasta nu-i poate face să ardă, nu-i poate izbi laolaltă cu destulă violență. Mai este necesar ceva, altfel gura navei nu va putea recolta atomii simpli de hidrogen, nu va putea declanșa energia.

Acolo... Prin furtuna uruitoare, Nick zărește punctele albastre care sunt cheia, catalizatorul: nuclee de carbon planând ca niște albatroși pe vânt.

Fosforescențe dedublate sclipesc, marcându-i calea. Înoată prin strălucirea alb-albastră, într-o furtună întunecoasă de ioni topiți. Privește fulgii nucleelor de carbon care izbesc roiurile de protoni, unindu-i și formând nucleele mai grele de azot. Torentul se răsucește și urlă pe pielea lui Nick, iar cu senzorii săi bărbatul vede, simte și gustă azotul vâscos, plin de cocoloașe, găsind un proton nou și, în pleoscăiturile carnale ale furtunii, cei doi se lipesc, se țin, se clatină ca niște picături de ploaie... căzând... unindu-se... umflându-se într-un nucleu nou, și mai greu: oxigen.

Punctele verzi de oxigen sunt însă instabile. Formele fragile se dezagregă instantaneu. Jeturi de particule noi sunt scuipate prin strălucirea dimprejur - neutrini, fotoni arămii de lumină și, mai lenți, mai închiși la culoare, apar copiii grei ai căsătoriei: norișori umflați, aurii închis, dintr-o varietate mai mare de azot.

Procesul continuă. Fiecare nucleu se ciocnește de milioane de ori de celelalte într-un vârtej pestriț, aidoma unor fulgi de zăpadă sclipitori. Totul în interval de o secundă. Fulgii călăresc liniile de câmp magnetic. Raze gamma pâlpâie și sfârâie printre particulele ce bâjbâie ca niște licurici schimbători. Focul nuclear luminează coridorul lung care constituie sistemul principal de propulsie al navei. Nick înoată și scânteile alb-incandescente se sparg peste el ca

o spumă. Vede în față punctele violete ale azotului umflat și le aude spărgându-se în carbon plus o particulă alfa. În final, cascada lungă produce tot carbonul care a catalizat-o, carbon care își va reîncepe viața în viscolul șuierător de protoni veniți din gura prova a navei. Cu ajutorul carbonului, un atom interstelar de hidrogen s-a ridicat, finalmente, de la un simplu proton la o particulă alfa - o grupare stabilă formată din doi neutroni și doi protoni. Particula alfa este scopul final. Ea scapă din furtuna amețitoare, purtând energia permisă de fuziune. Gazul interstelar, vișiniu aprins, este acum unit, proton cu proton, cu carbonul drept naș.

Nick simte cum îl trage un câmp electric crescător. Se mișcă,

pentru a-și consuma sarcina suplimentară. Aici, o mantie de electroni este fatală, în amontele curentului se află canalul de amestec al căușului-piston, unde sunt aspirați protonii care vin și unde câmpurile electrice le fură energia cinetică. Acolo particulele sunt frânate, oprite în interiorul navei și energia lor năvalnică este înmagazinată în condensatori.

Un ciclon urlă înapoia lui. Nick înoată în lateral, spre pereții focarului. Flăcările nucleare care izbucnesc în jurul lui nu sunt niciodată pure, nu pot fi pure, deoarece aici ajung și gunoaiele cosmosului, aidoma orzului amestecat cu nisip. Ploaia atomică răpăie continuu peste pereții de flux viu, ucigând firele de superconductori organici de acolo.

Nick se împinge în câmpurile magnetice elastice și plutește peste crusta pătată cu galben și albastru a pereților. În pâlpâirile luminoase de infraroșu și ultraviolet, zărește noroiul solzos care amenință câmpurile magnetice și încetinește arderea nucleară din coridor. Îndoaie, agită și întoarce forma-țipar. În felul acesta, aduce arma cu fascicul de electroni la o depărtare de câțiva milimetri. Trage. Un pârâit sec țâșnește pe peretele solzos. Limba mușcă și aș chiază. Aș chiile se desprind, se înnegresc și în cele din urmă fac bășici, ca smoala. Curenții de protoni rup aș chiile, descoperind albastrul metalic de dedesubt. Acum firele superconductoare dezvelite își pot începe propriile epurări lente, cele vii își îndepărtează morții. Lanțul lor lung de molecule organice se poate hrăni și reîmprospăta. Pe măsură ce Nick taie, răsucește și scobește, vede cum firele fusiforme se încolăcesc moi și plutesc în vârtejuri. În cele din urmă, intră în furtuna de protoni. Fibrele moarte sfârâie și sclipesc când sunt lovite de protoni, apoi le vede îndepărtându-se, uruind în senzorii lui auditivi. Întreținere.

Îl smucește ceva. Vede căușul încrețit, acolo unde sunt trase

particule alfa energetice. Săgetează ca niște viespi luminescente din jad. Căușul le absoarbe. Înăuntru vor fi colectate, golite de energie, aducând navei megawați de energie, care le vor bea ultima picătură de impuls și apoi îi vor azvârli, un jet de atomi sparți.

Se învârte brusc spre stânga - „Iisuse, cum...” - își spune - și câmpurile căușului îl izbesc. O tornadă electrică de un megavolt pe metru îl înhață. Este uriașă, rapidă și implacabilă pentru Nick (deși pentru navă nu constituie decât o încrețitură neînsemnată în impulsul ei total) și tentaculele magnetice îi încolăcesc suprafețele netede, rotitoare. Deschiderea căușului este o gură monstruoasă, urlătoare. Pe lângă el, batjocorindu-l, se răsucesc jeturi de atomi strălucitori. Pereții din apropierea lui se opun mișcării sale, sporindu-și câmpurile magnetice. Liniile de forță se întind și se îngrămădesc.

„Cum de s-a...” - este tot ce mai are timp să gândească înainte ca

o pată pârjolitoare să înflorească lângă el. Prezența lui la o distanță atât de mică de căuș a dezechilibrat vitezele de combinare de acolo. Ochii i se lărgesc. Dacă reacția scapă de sub control, poate să ardă prin canalul camerei, prin stânca asteroidului și să pătrundă cu un foc înecăcios în navă, spre cupola care adăpostește viața.

Un urlet metalic. Căușul îi trage călcâiele. Ionii aleargă albi de incandescență. Îl lovește un nod de avertizare. Funii magnetice încâlcite se întind spre el, acoperindu-i învelișul lucitor.

Panica îl strânge de gât. Disperat, trage cu arma cu fascicul de electroni în perete, sperând să-i dea reacțiune, un vector nou...

Insuficient. Ioni portocalii înfloresc și se dilată în jurul lui...

Cea mai mare parte a echipei terminase cu îmbrăcatul. Erau obosiți, totuși relaxarea de după încheierea muncii aducea o undă nevăzută de sărbătoare. Îl ignorară pe Nick și ieșiră din vestiar, îndreptându-se către familii, întâlniri sau diverse șocuri senzoriale. Prin aerul stătut se simțea iz de transpirație și oboseală. Echipa râdea, strigându-și glume vechi. Nick stătea pe banchetă, cu capul în mâini.

— Nu... nu-nțeleg. Mergea bine, prindeam jegul când venea, apoi ceva...

Trebuiseră să-l tragă afară cu un căutător-robot. Murise, neoperativ, agățându-se de firele canalului, luptându-se cu curenții. Supratensiunile îți împingeau sângele în măruntaie și în picioare, *g*-urile suplimentare te izbeau de batardou și-ți întunecau ochii cu pete mari, negre, roiuri de puncte purpurii pluteau peste tot, zgomote metalice, găunoase, recepționate prin microfoanele transduse, greață, durerea care se răspândește în brațe...

Fuseseră necesare trei ore pentru a-l aduce înapoi, și alte trei pentru curățenie. O grămadă de circuite erau arse pe vecie, gunoi

inutil. Pierderea cea mai grea era oțelul înalt ameliorat, perforat de neutroni și fisurat de fragmente nucleare. Metalurgia navei nu-l putea înlocui, poate abia peste o generație aveau să aibă laminorul cu care să facă o copie. Neuroindexul îi ieșise bine din verificări, dar nu avea voie să lucreze timp de o săptămână.

Era încă amețit și amintirile nu-i reveneau limpezi.

— Nu știu, nu...

— Poate c-a fost prea repede pentru tine, șopti Faye.

Jake rânji fără să spună nimic.

— Poate că ți-ar prinde bine niște pauză. Să stai pă bară câteva ședințe, urmă Faye.

Nick îi privi pe amândoi și îngustă ochii.

— Asta n-a fost greșeala mea. Nu. Niciun fel de greșeală. Cineva...

Strânse un pumn

— Hei, nu poți dovedi nimic, făcu Jake retrăgându-se. Îți dau scris, băiete.

— Un nenorocit mi-a dat un extraunghiular când nu mă uitam. Ar trebui...

— Haide, Nick, n-ai nici-o dovadă să-i acuzi p-alții. Știi bine că-n canal ie prea mult zgomot dă fond ca să se-nregistreze ce face fiecare, surâse tece Faye.

— La dracu', își îngropă Nick fața în palme. Eram atât de-aproape, atât de-aproape de avansare...

— Da. Tțț, țțț. Ie sigur c-ai pierdut ceva puncte, Nick, să arzi așa o unitate întreagă și...

— Gura! Taci-odată!

Nick era amețit și simțea furia crescând în el fără focar, fără rezoluție. Cei doi aveau să născocească vreo poveste ca să-și acopere urmele, așa cum făceau toți când coborau alt membru al echipei cu o

poziție sau două. Echipa nu-i îndrăgea pe cei care păreau gata să evadeze dintre ei, în sus. Asta era, slujbele erau greu de schimbat, Puntea le prefera stabile, afirma că era mai bine când făceai toată viața aceeași rutină și...

— Haide să ne mutăm la Priză, interveni Faye. N-are rost să ne certăm de-asta, nu? Mi s-a făcut sete dup-atâta, ăăă, treabă.

Îi făcu cu ochiul lui Jake. Nick o văzu și știu că avea să fie hărțuit săptămâni întregi. Echipa îi dădea de înțeles că ieșise din rând și că trebuia să intre la loc. Atât și nimic mai mult. Încleștă pumnii și simți un val de furie.

— Hei! strigă Jake. Păianjenu' ăsta blestemat tot încearcă să se suie pă perete.

Se întinse și-l luă în palmă. Creatura mică și cenușie i se zbătu în mână, zvârlind din picioare.

— Știți ce-am auzit? spuse Faye. Cică-n Comp sunt tipi care țin d-ăștia îmblânziți. Poate ie vr'unul d-al lor.

— Ce scârbos, făcu Nick.

— Iei ce poți, murmură Faye. Ați văzut vr'odată holograma unui câine?

— Am văzut un film întreg, încuviință Nick, despre unu', era un collie, salva oameni și chestii de-astea.

Priviră tăcuți păianjenul care bătea regulat cu picioarele pe mâna lui Jake. Nick se înfioră și se întoarse. Jake îl ținu strâns fără să-i facă vreun rău și-l strecură într-un buzunar.

— Cred c-o să-l duc 'napoi, 'nainte ca Agri să facă gălăgie.

Nick rămase tăcut pe când părăsiră mirosurile vestiarului și porniră pe coridoare. Aleseseră o scurtătură de-a lungul unei pasarele unduitoare, pe sub cupola mare de observație. Prin aer, dâre de lumină albastră, palidă, păreau niște coloane enorme, dar cei trei vorbeau și doar întâmplător ridicau ochii.

Nava uriașă, din care ei alcătuiau o parte, înainta prin coridorul îngust dintre două galaxii spirale majore. În dreapta cupolei, corpul uneia dintre galaxii părea un vârtej de lumină, puncte sclipitoare aidoma unor grăunțe de nisip prinse într-o tornadă. În jurul nucleului strălucitor, norii luminoși ai brațelor spirale își croiau drum prin discul plat, tăind norii negri de praf ca un râu prin junglă. Ici-colo, din dezordinea discului se înălțau turnuri negre, acolo unde masele de sfărâmături interstelare se înălțaseră din planul galactic, împinse de ciocnirile dintre nori sau de exploziile unor stele tinere.

Undeva printre stelele acelea îndepărtate existau societăți tehnologice, inteligente. Nava le recepționase transmisiunile cu mult timp în urmă: radio, UV, cele obișnuite, și-și modificase traiectoria

pentru a trece mai aproape.

Cele două spirale alcătuiau un sistem binar, fiind alăturate de la naștere. Fuseseră distanțate în mare parte a istoriei lor, însă acum ajunseseră la o distanță de numai un diametru galactic. Observațiile detaliate făcute în ultimele săptămâni, după timpul navei - timpul necesar schimbării direcției spre discurile gemene - arătaseră că acum se derula trecerea finală: cele două galaxii nu aveau să mai scape fără să se atingă. În ultimele miliarde de ani, filamentele de gaz și praf dintre ele produseseră frecare, micșorându-le momentul unghiular orbital. Acum aveau să se îmbrățișeze în mod fatal.

Impactul avea să fie spectaculos: unde de șoc, comprimarea gazelor în planul galactic și, la scurt timp după aceea, formarea de stele noi, determinând o creștere rapidă a apariției supernovelor, inundarea mediului interstelar cu particule de energie ridicată. Ploile energetice de o asemenea intensitate aveau să distrugă mediile planetare.

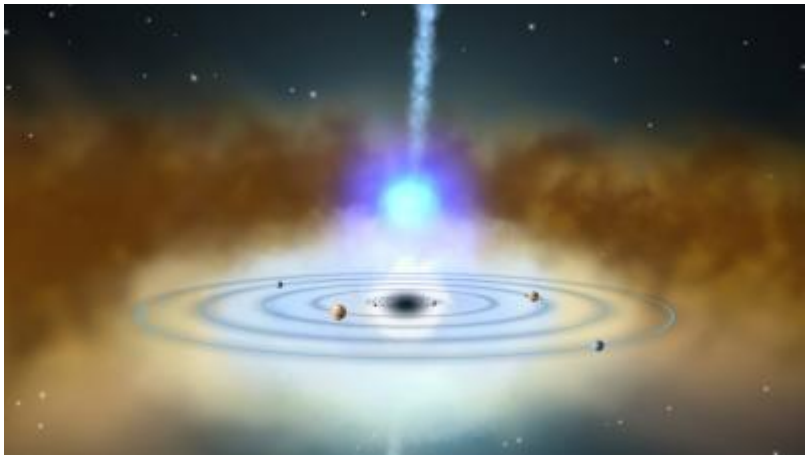

Cele două spirale aveau să se apropie extrem de brusc, discurile alunecând unul în celălalt ca două farfurii pornite pe distrugere,

ciocnirea efectivă producându-se simultan în ambele galaxii cu o degajare explozivă de raze X și radiație termică *bremsstrahlung*[2]. Chiar și tehnologiile avansate aveau să fie distruse de talazul năvalnic.

Discurile treceau aproape față în față. În cupola largă și albastră de deasupra, cele două spirale atârnau ca niște cinele văzute pe muchie. Nava se deplasa cu viteză relativistă maximă, apropiindu-se extrem de mult de viteza luminii, trecând prin haloul vag de gaze și stele bătrâne și moarte care înconjura fiecare galaxie. Viteza ei comprima timpul și spațiul. Unghiurile erau distorsionate, iar timpul fugea în afară, refractând imaginile. Efectele relativiste extreme făceau apropierea galaxiilor vizibilă chiar și cu ochiul liber. Încet, discurile gigantice de lumină pâlpâitoare păreau că se depărtează unele de altele, ca niște uși basculante. Tentacule strălucitoare cuprindeau spațiul dintre ele.

Jake povestea o întâmplare cu doi tipi din secțiunea ComCatSinc, presărată cu bârfă și bancuri, încercând să destindă atmosfera, Faye i se alătură, intervenind atunci când Jake slăbea pasul. Nick era tăcut.

Nava se apropie și mai mult de discuri și brusc, peste cupolă, fulgerară explozii roșii și portocalii. Discurile erau răsucite, distorsionate de smucelile gravitaționale reciproce, luptându-se

---

[2] „Radiație de frânare” (în lb. germ. în orig.), radiație produsă de decelerarea unei particule încărcate electric atunci când este deviată de o altă particulă cu sarcină de semn opus. Particula în mișcare își pierde din energia cinetică, diferența convertindu-se, datorită principiului de conservare a energiei, într-un foton (n. red.).

unul cu celălalt, gemeni prinși într-o îmbrățișare strânsă. Planele stelelor unduiau, suflate parcă de un vânt gigantic. Nucleele galactice sclipeau cu focuri noi: rubiniu, portocaliu, albastru pestriț, auriu-roșcat. Stelele erau împinse în spațiul intermediar. Filamente de gaz primordial, arzător, formau un păienjeniș care cuprindea cele două spirale. Aceea era hrana motoarelor navei. Zburau cât mai aproape de praful gros și de gazul galaxiilor. Botul navei se întindea înainte, cuprinzând un volum aproape la fel de mare ca nucleul galactic. Torente de gaze lenețe se năpusteau spre el atrase de câmpurile magnetice. Gura absorbea nori uriași, accelerându-i și sporindu-le viteza.

Învelișul exterior al navei gemu, întâlnind materia mai densă.

Nick ignoră flecăreala lui Jake, știind că sunt prostii lipsite de sens, și se gândește la echipă și cum o va conduce el dacă va obține promovarea: au de curățat cinci mii de metri pătrați pe săptămână, cel puțin, asta însemna zece la sută din întregul gât al navei, minus, bineînțeles, zonele blindate care erau închise pentru reparații capitale, să zicem o medie de o mie de metri pătrați, așa că, dacă celelalte echipe lucrau în ture de 45 de ore, puteau să răzbească și să

curețe gura complet în mai puțin de o lună, ușor, chiar considerând rateuri, defecțiuni sau creșteri ale radiației peste nivelul admis de costume. Costumele trebuiau menținute în stare operațională peste 99% sau aveai scandalul

dracului de sus, însă în același timp veneau la tine cu rapoartele lor de specificații și nu ascultau niciodată când le spuneai de întârzieri, aia era problema ta, nu a lor, și ziceau așa ori de câte ori aveau ocazia, grupul de ofițeri duri de sus, urmașii primilor ofițeri de punte ai navei, care părăsiseră Pământul cu generații în urmă cu intenția de a se întoarce după o călătorie dus-întors de doisprezece ani până la Centauri. Numai că nu se întâmplase așa, nu prevăzuseră că propulsia va încremeni blocată la viteza maximă. Componentele de frânare arseseră încetișor din cauza sporirii fluxului de neutroni din reacții, până când frânele ajunseseră terminate, ireparabile, iar nava nu mai putea merge decât înainte, incapabilă să se oprească sau măcar să închidă aspiratorii magnetici de gaz, pentru că odată ce făceai asta atomii neutri captați aveau să devină o ninsoare de neutroni și protoni, care avea să cadă pe toți într-o singură zi și să-i omoare. De aceea ofițerii spuseseră că trebuie să meargă înainte, studiind, încercând să se gândească la o cale de a reface frânele, numai că nimeni nu făcuse nimic, iar echipajul îmbătrânea, iar ei continuau să zboare, ieșind din galaxie, având copii și certuri, pentru ca, în cele din urmă, după câteva crime, sinucideri și alte necazuri, să întemeieze o structură socială stabilă în interiorul unui nenorocit de asteroid evadat relativist, fiii și fiicele ofițerilor devenind ei înșiși ofițeri, iar membrii echipajului procreând membri ai echipajului timp de cinci generații, în nava bătrână și scârțâitoare, care zburase până atunci cinci milioane de ani, după timpul exterior, așa încât nu mai exista motivul sau visul reîntoarcerii pe Pământ, doar nume legate de imagini și istorii, și aceleași corvezi zilnice de întreținere a coloanelor și a traverselor slăbite, a motoarelor lipsite de viață, căutarea de piese de schimb pentru fiecare fleac care ceda, lucrând întruna deoarece oprirea însemna moarte, tot timpul cu ofițerii care să-ți spună la ce

experiment științific nou se gândiseră și cum, poate, de data aceea, vor găsi răspunsul, cheia pentru întoarcerea în galaxia lor - potirul sfânt adorat de prima și de a doua generație, și care era acum, chiar sub amplificare maximă, un simplu disc pestriț cu lumini roșietice pe care nimeni dintre cei în viață nu-l văzuse de aproape. Totuși exista ceva în spusele ofițerilor de punte, în ceea ce pritoceau mandarinii științei, un scop al vieților lor de acolo...

— Hai să ne-oprim la birtu-ăsta, făcu Jake întrerupând gândurile lui Nick și bărbatul îi urmă într-un local mic.

Fără să-și dea seama, părăsiseră cupola mare de observație. Cotiră printr-un coridor strâmt, stâncos, tăiat din asteroidul original, care era corpul de bază al întregii nave.

Printre cele șapte mii de suflete din nava largă de zece kilometri existau comunități, vecinătăți și baruri care să mulțumească pe oricine. În cel în care intraseră pluteau văluri groase de euforice, fumigene inofensive dacă nu beai o poțiune activatoare. Schimburile veneau și plecau, în bar erau permanent clienți, o varietate de chipuri, vârste și graiuri. Tehnicieni, metalurgi, jochei de computere, manuali, fochiști, necalificați. Băutori de bere, cadaverici și tăcuți, care turnau monoton pe gâtlejuri un lichid brun. Într-un colț câteva femei dansau, indiferente, cântând și inventând pe loc versurile.

Faye comandă băuturi și toți trei se integrară atmosferei calde din local. Euforicele îi ajutară. În numai câteva clipe deveniră complet convinși că cei din jur formau un grup de indivizi remarcabili și mărinimoși. Cineva strigă o poantă. Râsetele bubuiră în încăperea aglomerată.

Nick întrezări în clipa aceea rapidă un moment de grație infinită: cât de minunat era atunci când Faye uita de ea și râdea din toată inima, deschizând gura atât de larg încât îi puteai zări întreaga

cavernă ovală, cu bolta roz, nervurată, și limba arcuită, fremătând tensionată. Întunericul ametitor din spate cobora înspre adâncimi ce meritau să fie explorate toată viața, dezvăluite într-un moment trecător, ca un cadou obișnuit; o frumusețe incidentală și de moment care eclipsa schemele îndelung elaborate și învățate ale femeilor, făcându-le infinit mai misterioase.

Faye îi adresă un zâmbet crispat, în grabă. Bărbatul se încruntă, nedumerit. Poate că nu-i oferise niciodată suficientă atenție, nu-i simțise niciodată dimensiunile. Se întinse să rostească ceva, dar Jake îi întrerupse intenția:

— Hei, ia uite-acolo! Doi puntiști.

Așa era. Doi tipi de pe punte, nu simpli ofițeri, ci savanți; aveau pe mânecă tresele azurii. Asemenea indivizi veneau rareori prin părțile acelea ale navei; locuințele lor, stabilite de timp, erau adânc cuibărite în măruntaiele căptușite cu stâncă ale asteroidului.

— Ia vezi dacă poți auzi ce-și zic, șopti Faye.

— Ce-mi pasă? înălță Jake din umeri.

Faye se încruntă.

— Vrei să rămâi toată viața tâmpit?

— Hai, mai termină! făcu Jake și plecă să mai aducă bere.

Nick privi savantul cel mai apropiat de el, care ridică o sticlă grea de șampanie și bău. „Trebuie să fie de la bioponici", gândi el. „Ei fac toate băuturile". Poleiala aurie de la gâtul sticlei avea să fie strânsă cu grijă și refolosită; dopurile groase și goale pe dinăuntru fuseseră, cu siguranță, mângâiate de bunicul lui. Celebrările nu se terminau niciodată.

Se strădui să audă.

— Da, însă ultimele date arată că există destulă materie, nici vorbă.

— Poate, poate, făcu celălalt. Trebuie să-ți spun că niciodată nu

m-am gândit că între roiuri ar fi destulă ca să ajungă atât de...

— Dar este, nu-ncape îndoială. Uită-te la datele lui Fenneti - sunt perfect clare, îți sar în ochi. Destulă densitate de materie între roiuri ca să închidă geometria universului, să schimbe sensul expansiunii.

„La dracu", se gândi Nick. „Vorbesc despre problema masei critice. Așa, în public."

— Da. Cercetările mele de până acum par să fi fost greșite.

— Se oferă posibilități noi.

— Cum?

— Expansiunea trebuie să se oprească, nu? După ce se oprește și totul începe să se contracte la loc, densitatea gazului prin care trece nava va spori încet, încet... așa-i?

„Iisuse", își spuse Nick, „eventuala încetinire a expansiunii universale, miliarde de ani..."

— Corect.

— Noi o să accelerăm, raportul relativist va crește - procesul din exterior, așa cum îl vedem noi, se va iuți.

— Da.

— Atunci putem sta și privi cum se desfășoară totul. Vreau să zic că, după timpul navei, de acum și până la implozia întregului univers poate să se scurgă numai vreo trei sute de ani.

— Așa puțin?

— N-ai decât să calculezi.

— Hm. Poate, dacă absorbim suficientă masă în câmpurile căușului. Ne ajută și zona prin care trecem acum.

— Bineînțeles. Și o să mai țină câteva săptămâni. O să ajungem la asemenea viteze, încât vom trece pe lângă o galaxie într-o singură zi.

— Mda. Dacă am putea trăi încă două secole, după timpul navei, am putea ajunge să vedem toate chestiile contractându-se la loc, ca în momentul inițial.

— Păi, să știi, calculele mele sunt doar aproximative, dar eu cred că s-ar putea să ajungem acolo. Chiar în generația asta.

— Hristoase, făcu Faye, nu-nțeleg nimic din ce vorbesc.

— Eu înțeleg, răspunse Nick.

Era bine să cunoști jargonul. Îl studiase, deoarece făcuse parte din programul lui de autoridicare spre un trai mai bun. De pildă, ofițerii puteau să integreze mintal ecuațiile câmpului gravitațional sau să

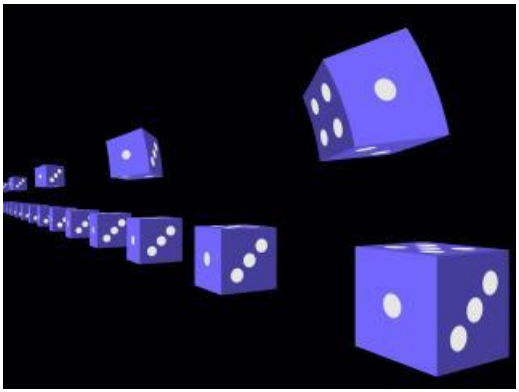

explice tendința de evoluție a unei galaxii dintr-o privire sau să deducă densitatea gazului dinaintea navei după citirea unei benzi de raze X a detectorului. Ei știau. Iar el trebuia să le știe pe toate și altele în plus. Așa că studia, în timp ce restul echipei îi trăgea cu pileala.

Se încruntă. Era încă zăpăcit, încercând să răzbească prin gânduri. Dacă masa totală dintre roiurile de galaxii era suficient de mare, materia aceea suplimentară oferea destulă energie gravitațională pentru a cauza inversarea expansiunii întregului univers, contractarea lui, dacă timpul era suficient...

Jake se întoarse.

— Ie prea gălăgie aici! zbieră el. Dă-le dracu' dă beri, baru' ie ticsit. Hai s-o frigem.

Nick privi spre savanți. Femeia se aplecase înainte, cu chipul roșu și aţâţat, congestionată de forța cuvintelor pe care le șoptea la urechea celuilalt. Nu mai pricepea ce vorbeau; începuseră să arunce formule matematice.

— Haide, încuviință el.

Părăsiră hărmălaia barului și se întoarseră pe același drum, sub cupola observatorului. Nick simțea o ușurare curioasă.

Nick știe cum să conducă echipa, știe cum să mențină utilajele chiar dacă voltajul oscilează, poate desface majoritatea costumelor în mai puțin de o oră folosind uneltele cele mai simple și accesibile, toate uneltele care nu sunt acționate manual, face asta de patruzeci de ani, cei mai mulți membri ai echipei nu pot nici măcar să răsucească un șurub pe colector dacă nu-i pneumatic, *brrrtt* cât de repede vrei, chiar dacă lubrifianții sunt uzați și nimeni de pe navă nu-i poate sintetiza, sculele se gripează ușor acum, îți prind degetele, o săptămână întreagă ai mâna umflată, și tot timpul echipa smiorcăie pentru că trebuie să-și repare singură echipamentul, să facă piese noi, dacă cele vechi s-au paradit, se plânge, fiindcă trebuie să-și formeze și să-și fabrice propriile microcipuri, nu există piese care să se înlocuiască ușor așa cum citești că era pe vremea primei generații, și să te ferească Dumnezeu dacă o femeie sau un bărbat din echipă are un accident mortal când lucrează în schimbul din gură, pentru că atunci îți scade venitul cu costul necesar păstrării lor în criogenizatoare, așteptând tratamente ce nu vor sosi niciodată, așa cum nici Pământul nu va mai sosi vreodată, planeta este probabil moartă de un milion de ani, iar trupurile congelate consumă 2% din bugetul energetic, a citit el undeva, consumul crescând mereu, dar apoi se gândește la discuția aceea din bar și ce ar putea însemna, gonind mereu până când vei putea vedea blestematul de sfârșit al universului...

— Treb'e să recunoști că te-am prins dă data asta, Nick, rostește Jake pe când se apropiau de cupolă, am venit ușor, lucrai așa dă atent că nu mai vedeai nimic, ți-am dat un moment dă rotație și să

mor io dacă nu ți-au zburat gioalele cân' te-ai dus învârtindu-te...

Jake izbucnește în râs.

...Și trăind așa, unul în buzunarele altuia, partea proastă era că începeai să urăști până și lucrurile neînsemnate, până și pe tineri, și copiii costă, nu c-ar fi împotriva lor, pe dracu', trebuie să întreții familiile, altfel într-un an ajung să-și taie beregata între ei, trebuie să-ți amintești de bunicul tău care a fost în Experimentul Trei, cu frânele, aproape că reușiseră să monteze niște magneți noi înainte ca turbulența plasmei să distrugă toate instalațiile, fiecare familie avea vreun strămoș care fusese expulzat în gură și de acolo în neant, puștii trebuiau să fie crescuți cu amintirea asta, chiar dacă dracii mici se bagă în conductele bioponice și fac poante, nu prea au ce face decât să studieze o meserie, așa cum el și alții au făcut toată viața, un membru al echipajului are acum o medie de vreo două sute de ani, toți au cel mai bun tratament biomed (bafta dracului că transportau așa multe spre Centauri), ofițerii de punte poate chiar mai mult, erau necesare o grămadă de discuții ca să te ajute prin chestiile mai dure, și totul să meargă, sau poate chiar să o ia puțin înainte, ca chestia asta cu șeful de echipă, fusese atât de aproape și i-o răpiseră, cretinii blestemați, făcând pe ei de teamă să nu reușească, ce era, 50 de unități de credit mai mult ca ei, nu ca un ofițer sau altceva, doar un ambițios profesional luând-o puțin înainte, dorind numai o bucățică, iar ei îl dăduseră peste cap pentru asta și acum gură-mare ăsta meliță într-una lângă urechea lui, umflându-se în pene în fața lui Faye, Faye care poate c-ar mai merita să te uiți la ea, dacă ar fi putut s-o scoată din umbra amărâtului ăla gălăgios...

Jake bătea câmpii mai departe. Nick îl prinse de braț și-l răsuci.

— Râzi, jigodie, mai râzi acu'...

Îl înhăță de gâtlej și se aplecă înainte. Ridică, apăsându-l pe Jake de balustrada pasarelei. Celălalt se zbătu, dar picioarele îi părăsiră solul, până când rămase balansându-se pe balustradă, la douăzeci de metri înălțime. Încercă să lovească cu pumnul, însă Nick nu-l lăsă.

— Hei, hei, ce, ați înnebunit? strigă Faye.

— Da... uite... treb'ia să ți-o furi... asta-i, șuieră Jake printre dinți.

— Voi doi m-ați aranjat și dup-aia ați râs și credeați că nu știu că sunteți, sunteți...

Se opri, căutându-și cuvintele fără să le găsească.

Roiuri globulare de stele atârnau în haloul de dincolo de spirale. Fulgerau pe lângă navă ca niște candelabre imense. Fâșii stranii, sucite și răsucite de gaze vâjâiau peste cupola de deasupra. Jeturi torturate de materie ejaculată erau absorbite în gura magnetică a navei. Arcuindu-se înăuntru, spre motoare, trimiteau fulgere de lumină incandescentă. Acelea erau stele care se nășteau în turbulența propulsiei, gazele comprimate prăbușindu-se în vieți de licurici înainte de a fi înghițite de gura navei. Într-o clipită, o mie de ani de evoluție stelară se prelingea pe cupola de deasupra.

Nava tăiase deja o cărare șerpuită prin strâmtoarea îngustă dintre discuri. Consumase nori de gaze și praf, arzându-i pe unii pentru energie, împrăștiind restul cu energia ejectată. Gazul avea să se răspândească spre exterior, îndepărtându-se de galaxii, nereușind să mai provoace frecarea care le apropia pe cele două. La rândul său, fenomenul avea să le încetinească ciocnirea, oferind lumilor sclipitoare de dedesubt încă un milion de ani pentru a plănui, a descoperi și a lupta împotriva catastrofei inevitabile. Nava însăși, uriașă datorită efectelor relativiste, strălucea pe cerul nopților unui miliard de planete ca un punct arzător, emițând la frecvențe

imposibile, înghițind kiloparseci de spațiu cu botul ei magnetic, nesătul, consumând.

— Las-o moale, Nick, șopti Faye.

— Nu, clătină Nick din cap. Necazul c-un tip ca ăsta e că n-are ceva mai bun de făcut decât să se pișe pe oameni. N-are pers... n-are perspectivă.

— Lasă-l, Nick, repetă Faye.

Deasupra lor, cupola arătă pentru o clipă regiunea dinapoia navei, unde motoarele cu reacție vărsau întruna deșeurile propulsiei prin fuziune. Hăt departe, pe traiectoria lor, se întindeau filamente obscure, păienjenișuri de lumină fildeșie. Era Grupul Local, îngrămădirea de galaxii care conținea Calea Lactee, căminul lor. Dacă întindeai mâna, puteai să acoperi cu degetul mare pata vagă care era alcătuită, de fapt, din galaxii spirale, eliptice, pitice și neregulate. Era o părticică din ansamblul mult mai vast de galaxii denumit Superroiul Local. Nava trecea acum dincolo de franjurile Superroiului Local, țâșnind înainte prin haloul slab al galaxiilor care sclipeau aleatoriu, și se topea în hăul negru din spate. Avea să fie un drum lung peste întinderea aceea, până la următorul superroi: o ceață palidă și albastră care se înfiripa și înflorea în fața navei, lumină lichidă distorsionată de relativitate. Pentru moment, strălucirea următoarei lor destinații era pierdută în lumina violentă

a celor două galaxii. Discurile se căscau și se întorceau în jurul navei, plăci de aur fierbinte și portocaliu ars, refractate, mișcându-se după efectele optice deformate ale relativității speciale. Comprimarea lungimilor de undă și a însuși timpului făcea ca discurile să pară că se deschid, porți largi, imense și strălucitoare, rotindu-se în vid, îndepărtându-se, ca să permită trecerea obiectului care gonea, călărind o coadă bifurcată de lumină violetă.

Nick aplecă bărbatul și mai mult peste balustradă. Jake bătu din brațe și căscă ochii.

— Gata, gata, m-ai bătut, horcăi el.

— Mergi sus și le spui ce mi-ai făcut.

— Ah... bine.

— Așa. Altfel, s-ar putea, hmm, întâmpla ceva.

Nick coborî picioarele lui Jake înapoi.

— Nu trebuia să-i riști gâtul, spuse Faye. Am fi aranjat totul, dacă...

— Da, cum să nu, pufni Nick.

— Ticălosule, ar treb'i...

— Ia zi!

Jake gâfâia, ochii îi jucau în cap, însă Nick știa că nu va încerca nimic. Putea judeca o asemenea situație. Oricum, își spuse, avusese dreptate și ei o știau. Jake se strâmbă și scutură din cap. Nick flutură mâna și merseră mai departe.

— Știi care-i necazu' cu tine, Nick? întrebă Jake după un moment. Iești ca păianjenu' ăsta.

Scoase păianjenul din buzunarul salopetei și-l ridică. Creatura cenușie se zbătu, dar era captivă.

— Cum adică?

— N-ai vederea echipei. Nu știi ce se-ntâmplă dă fapt. Ca și păianjenu' ăsta. Intrase acolo-n vestiar, da' nu știa unde-i. Adică, să știi că echipa-i centru' navei ăsteia de căcat.

— Da. Și?

— Păianjenu' ăsta nu știe ce dăparte ie dă Agri. La fel ca tine, Nick. Nu-ți dai seama cum te-ajută echipa, cum ar treb'i să le fii recunoscător, cum n-ar treb'i să fii al dracu'.

— Păianjenul are ochii mici și n-are ochelari, replică Nick. Nu vede dincolo de mâna ta. Nu poate vedea stelele alea de sus. Eu însă pot.

Jake scuipă.

— Rahat, păi tu iești față dă păianjen ca...

— Hai, las-o, făcu Nick.

— Jake, interveni Faye, poate dacă nu-l zgândărești tot timpu', o să...

— Nu, aici are dreptate, o opri Nick cu glas neașteptat de blând. Toți încercăm să fim normali în navă, nu? Ar trebui să ne ținem cu toții laolaltă.

— Da. Tu iești prea al dracu'.

„Sigur", se gândi Nick. „Sigur că sunt. Iar următorul lucru pentru care o să fiu este Faye, să o smulg de la tine."

...felul în care gâtul ei se arcuiește pe spate când râde, grațioasă, într-un mod normal pe care nu-l mai remarcase, o notă de alint care-i atrase atenția, și zâmbetul ei larg, era însă și puternică, făcuse

treabă bună cu o săptămână în urmă, în zona exhaustoare când nimeni nu se putea descurca, cu gaze roșii izbucnind în flăcări în jurul ei, o femeie pe care era bine s-o ai cu tine, și poate că el va avea nevoie de un asemenea ajutor, pentru că acum știe ce dorește de fapt: să ajungă ofițer într-o bună zi, nu-i imposibil, doar greu, iar singura modalitate e să-ți faci drum cu forța. Toată râcâiala asta pentru câteva credite în plus, poate pentru o hrană ceva mai bună, ăsta nu era un țel, nu, exista ceva în plus, ofițerii menținеau competiția promovării pentru că trebuie să avem ceva care să oblige oamenii să muncească, ceva care să ne facă să uităm de cele de afară, pe cele ce se vor întâmpla dacă - ba nu, *când* - propulsia va muri, unde mergem, numai că ăștia doi nu știu că nu ne-ndreptăm spre uitare într-un univers care dispare în beznă, o să vedem reversul, o să ajungem să auzim recesiunile, galaxiile pleoscăind în supa primordială când se comprimă înapoi laolaltă și nava zboară mai repede, mereu mai repede pe măsură ce suge praful timpului și se împinge mai departe. Înapoi către ceea ce a făcut totul și va face într-o bună zi - la dracu', dacă ar putea întinde anii, chiar în decursul vieții lui! - prefăcând totul înapoi într-o grindină de lumină și materie, asta chiar c-ar fi ceva pentru care ar merita să trăiești...

— Ia gândiți-vă, spuse Faye încântată, cât bine am făcut noi acolo. Am salvat cine știe câte civilizații, miliarde dă creaturi vii, le-am oferit o amânare.

— Așa-i, încuviință Jake, distrat, încă cu gândul la înfrângere.

Faye aprobă din cap și cei trei urcară pe o pasarelă ondulatoare, îndreptându-se către barul în care se strângea echipa. Nava țâșni înainte, lăsând în urmă galaxiile spirale, înroșite Doppler aidoma ambrei.

Nava curățase spațiul dintre galaxii, amânând ciocnirea. Savanții întrevăzuseră șansa, îl convinseseră pe căpitan să facă abaterea minoră care le permitea să studieze galaxiile, iar în decursul manevrei accelераseră și mai mult. Se apropiaseră acum și mai mult de viteza luminii. Ținta navei nu era precisă, ci continua să gonească, învățând mai multe, studiind frânturile de lumini refractate din față, luptând cu motoarele, înaintând pe măsură ce universul se strângea, pe măsură ce entropia creștea și ultimele stele se stingeau. Purta încărcătura pentru Centauri - înregistrările și viețile trecute ale întregii omeniri, o bibliotecă pentru colonia de acolo. Dacă propulsia ținea, avea să-i ducă mereu înainte până la cel din urmă *tic* al timpului.

Nick izbucni în râs.

— Nu cred că ei ar ști asta, sau că măcar le-ar...

Se opri. Fusese gata să spună „măcar le-ar păsa dracului cine-a făcut-o", însă știa că lui Faye nu-i plăcea să hulească.

— Ba da, o să știe, replică Faye radioasă. Noi suntem o sursă mare și fierbinte dă tot felu' dă radiații. O să știe c-a fost produsu' unei tehnologii.

— Lumini strălucitoare pe cer? Pot fi fenomene naturale.

— C-un spectometru' bun...

— Mda, însă tot n-o să fie siguri niciodată.

— Oricum, se încruntă ea, dejecțiile unui căuș apar mai deosebite, nu ca o stea sau ceva-n genu' ăsta.

— Din cauza efectului relativist mare care intervine, emisia

noastră apare ca un reflector. Un con îngust de radiație amestecată și dopplerizată în fața noastră. Așa că, nu ne pot prinde tot timpul. Cei mai mulți au să ne vadă cel mult câțiva ani, spuse Nick.

— Și?

— E greu să faci o ipoteză științifică despre ceva care se întâmplă numai o dată, durează puțin și nu se mai repetă.

— Poate.

— Ar putea la fel de bine să creadă că a fost ceva nenatural. Supranatural. Un zeu, sau altceva.

— Hm. Poate, înălță Faye din umeri. Haide să mai bem ceva până nu se termină orele dă repaus și rec.

Merseră mai departe. Deasupra lor, pumnalele uriașe de lumină sfârtecau aerul, schimbându-se neîncetat, iar oamenii continuau să meargă, glasurile lor slabe, încăpățânate, înaintând cu aceeași tărie.

Traducere de Mihai-Dan Pavelescu
Gregory Benford, *Relativistic Effects*, 1982